

Menno Tamminga: Hoezo eigen pensioenpotje? Toch niet omdat u bang bent voor de toekomst van uw pensioen?

Posted on 15 april 2025 by Menno Tamminga

Wat een toffe tv-reclame, dacht ik toen ik het spotje de eerste keer zag. En wat een weggegooid geld.

Het was reclame voor iets met pensioen. Dat bleef hangen. Ik lette niet op, wachtte op een programma met oude filmpjes van Johan Cruijff. Waar ik van opkeek was een man die in het filmpje zei: met alleen het pensioen van mijn werkgever ga ik het niet redden.

Liever de tandarts

Reclame maken voor vrijwillig extra pensioensparen, je moet maar durven. Want pensioen geldt als saai en dat-zal-mijn-tijd-wel-duren. Twee voorbeelden. Uit een

promofilmpje met straatinterviews van een grote verzekeraar over oudedagsvoorzieningen van jaren geleden herinner ik me dit beeld. Je ziet een slungelige jonge man, type schoolverlater. Hij herhaalt de gestelde vraag. 'Vervroegd met pensioen? Ja, dat lijkt me wel wat.' Nog eentje. Uit een onderzoek hoe werknemers hun pensioen 'beleven'. Een vrouw zegt: 'Ik ga liever naar de tandarts dan dat ik m'n pensioenoverzicht bekijk.'

De genoemde tv-reclame bleek van Brand New Day te zijn, een bedrijf dat pensioen aanbiedt aan zzp'ers en werknemers als extra pensioenpotje. Met succes. Een van de oprichters is Kalo Bagijn, die eerder de particuliere markt voor effectenhandel tegen lage tarieven openbrak met BinckBank.

Brand New Day is een voorbeeld van marktwerking zoals marktwerking is bedoeld. Meer keuze voor de consument, lagere kosten. En in z'n algemeenheid geldt: financiële buffers maken u weerbaarder, maar genoeg financiële flexibiliteit is ook wat waard. Een pensioenspaarpot is geen pinautomaat.

Brand New Day speelt feilloos in op de groeiende 'pensioenangst'. Commercieel slim. Kijk alleen maar naar de onrust van de laatste twee weken op de financiële markten en de gevolgen voor de pensioenen. Daarover verderop meer.

Zwitserlevengevoel

Pensioenangst is een complete omslag ten opzichte van het Zwitserlevengevoel van veertig jaar geleden. Het witte strand, de zon, de palmbomen, een jeugdige man en vrouw en een goed voorziene oude dag op een leeftijd die meer dan tien jaar onder de huidige AOW-gerechtigde leeftijd ligt. Pensioen werd toen verkocht als een verlokking, nu wordt het aangeprezen als remedie voor een angst die bezworen moet worden.

Pensioen boeit niet, totdat het te laat is.

Pech en geluk

Maar klopt de bewering in Brand New Days reclamefilmpje, dat je het met alleen het pensioen van je werkgever niet gaat redden? Dat hangt er maar helemaal vanaf. Om te beginnen blijft de AOW, zeg maar: het staatspensioen, de basis onder alle andere pensioenkeuzes, onbesproken.

Ten tweede is je pensioen het resultaat van een arsenaal van factoren, die je niet allemaal zelf in de hand hebt. Hoeveel dagen werk je, of hoeveel uren? Ben je jong begonnen? Hoeveel pensioenpremie betalen je werkgever en jij? Wat is het beleggingsbeleid van het pensioenfonds waarbij je werkgever (verplicht meestal) en jij zijn aangesloten? Andere factoren heb je niet in de hand, zoals inflatie en de tijd waarin je werkt en leeft. Want er zijn inderdaad pech- én gelukgeneraties.

Onvoorspelbaar

Achter de vraag 'Ga ik het wel redden?' ligt nóg een vraag: wat wil je redden? Je consumptiepatroon als dertiger of als vijftiger? Elke levensfase heeft zijn eigen bestedingen. Of je consumptiepatroon als je zeventig bent, als je huis hypotheekvrij is, de kinderen al jaren uit huis, maar je misschien wel gescheiden bent en weer een nieuwe (lat) relatie hebt?

Niets is zo onvoorspelbaar als de toekomst. Niets is zo kwellend als onbestemde angst voor de toekomst.

Trumptumult

Pensioenangst is volstrekt begrijpelijk. Pensioen is van een zekerheid een onzekerheid geworden. Pensioenen zijn duurder geworden, terwijl je er niet meer voor terugkreeg. De pensioenuitkeringen waren jarenlang bevroren. En het afgelopen jaar zat er bij verschillende grote pensioenfondsen ook weinig muziek in.

De ontketende storm op de financiële markten heeft de angst voor een ontoereikend pensioen, nu of in de toekomst, de laatste weken merkbaar aangeblazen. Juist in dat Trumptumult publiceerden de Tweede Kamerleden Agnes Joseph en Pieter Omtzigt (NSC) en Henk Vermeer (BBB) een gewijzigd amendement van de Wet Toekomst Pensioenen. Het amendement werkt de zeggenschap van individuele pensioendeelnemers uit. Zeggenschap die er tot nu toe niet is geweest. Ook de PVV staat hier inmiddels achter.

De koersval van aandelen confronteert elke pensioendeelnemer met de vraag: wil ik mijn bestaande pensioenregeling behouden, die jarenlang bevroren was maar wel een gevoel van zekerheid geeft. Of accepteer ik het onzekerder pensioen dat ingevoerd wordt in de Wet Toekomst Pensioenen die per 1 juli 2023 van kracht is.

De pensioenuitkering zal dan stijgen en dalen met de fluctuaties van de rendementen op de financiële markten.

De meeste pensioenfondsen hebben hun pensioenregelingen nog niet omgegooid en aan de nieuwe wet aangepast. Het terugdraaien van de voorbereidingen is misschien vervelend, maar geen onmogelijkheid.

Angst negeren is wegkijken

Angst is een slechte raadgever, luidt het gezegde. Maar pensioenangst negeren is wegkijken. De pensioenangst waar Brand New Day op inspeelt staat niet op zichzelf. Jongeren zijn bang dat de babyboomers al het pensioengeld hebben opgesoupeerd tegen de tijd dat zij aan de beurt zijn. Ouderen hebben pensioenangst omdat in de nieuwe wet hun zekerheid wegvalt, omdat ze bang zijn dat het beurstumult hen de das omdoet, terwijl zij onmachtig zijn om nieuwe inkomstenbronnen aan te boren. Trek het wat breder en je ziet de angst dat hun kinderen het slechter zullen hebben dan zij zelf.

Het klinkt misschien cynisch, maar de wanorde op de financiële markten is de beste reclame voor de zeggenschap over je eigen pensioen dat NSC en BBB willen regelen.

Menno Tamminga *is economisch columnist van Wynia's Week. Eerder was hij redacteur en columnist van Het Financieele Dagblad en van NRC Handelsblad.*

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk HIER. Hartelijk dank!*